

**PALĪGMATERIĀLS ATTIECINĀMO IZMAKSU NOTEIKŠANAI
CENTRALIZĒTĀS SILTUMAPGĀDES RAŽOŠANAI, PĀRVADEI VAI AKUMULĀCIJAI
2.1.1.3. PASĀKUMĀ "AER IZMANTOŠANA UN ENERGOEFEKTIVITĀTES
PAAUGSTINĀŠANA CENTRALIZĒTAJĀ SILTUMAPGĀDĒ UN AUKSTUMAPGĀDĒ"**

1. ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS NOSAKA SASKAŅĀ:

- ar Ministru kabineta 2025. gada 7. janvāra noteikumiem Nr.20 "Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana" 2.1.1.3. pasākuma "AER izmantošana un energoefektivitātes paaugstināšana centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē" otrās kārtas īstenošanas noteikumi" (turpmāk - MK noteikumi Nr. 20);
- ar Vispārēju Grupu Atbrīvojuma Regulu (VGAR)¹ un *de minimis*² (ja attiecināms).

2. ATBALSTĀMĀS DARBĪBAS:

- bezemisiju vai atjaunīgās enerģijas siltumenerģijas / aukstumenerģijas ražošanas avota un uzkrāšanas iekārtu iegādes un uzstādīšanas izmaksas, pārvades un sadales sistēmas pārbūves, būvniecības izmaksas (saskaņā ar VGAR 46. pantu), nodrošinot, ka pēc projekta īstenošanas centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēma kļūst par efektīvu³ centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi;
- atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas un uzkrāšanas iekārtu iegāde un uzstādīšana (saskaņā ar VGAR 41. pantu);
- projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrādes izmaksas (tai skaitā projektēšanas un būvprojekta izstrāde), ja tehniskā dokumentācija iesniedzot atbalsta pieteikumu nav vai ir daļēji izstrādāta un tehniskās dokumentācijas izstrādei tiek pieprasīts atbalsts (tikai kā *de minimis* atbalsts).

3. PROJEKTA ATTIECINĀMO IZMAKSU NOTEIKŠANA

3.1. Projektu izmaksu noteikšanu veic pamatojoties uz šādiem komersanta iesniegtajiem dokumentiem:

- 3.1.1. pilna investīciju tāme pietiekamā detalizācijā, lai izvērtējama apjoms un cenu atbilstība projektam (ja, iesniedzot atbalsta pieteikumu tāda iesniegta);
- 3.1.2. tehniski ekonomiskais pamatojums, kurā izvērtējama uz projektu attiecināmie rādītāji uz attiecināmo darbību 1000 EUR (ja, iesniedzot atbalsta pieteikumu tāds iesniegts);
- 3.1.3. komersanta sniegtie skaidrojumi, papildu informācija.

3.2. Attiecināmās izmaksas saskaņā ar VGAR 46. pantu ir **visas ieguldījumu izmaksas**, kas nepieciešamas siltumenerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem, kā arī šīs enerģijas pārvadei un akumulācijai.

3.3. Attiecināmās izmaksas saskaņā ar VGAR 41. pantu ir **visas ieguldījumu izmaksas**, kas nepieciešamas elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem vai šīs enerģijas uzkrāšanai, ievērojot nosacījumu, ka iekārtas tiek izmantotas projekta ietvaros

¹ Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regula (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pants

² Komisijas 2023. gada 13. decembra Regula (ES) 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam

³ Efektīva centralizētā siltumapgāde vai aukstumapgāde - 50% atjaunīgās enerģijas, vai 50% atlikumsiltuma, vai 50% atjaunīgās enerģijas un atlikumsiltuma, vai 80% augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražota siltuma, vai kombināciju, kur atjaunīgā enerģija vismaz 5% un kopējais atjaunīgās enerģijas, atlikumsiltuma vai augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotais siltums vismaz 50%.

uzstādīto vai esošo bezemisiju siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbināšanai.

3.4. Izmaksas ir attiecināmas, ja tās veido projekta ietvaros radīto pamatlīdzekļu (ieguldījuma) vērtību (izņemot tehniskās dokumentācijas sagatavošanas izmaksas).

3.5. Attiecināmo un neattiecināmo izmaksu uzskaitījums:

	ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS	NEATTIECINĀMĀS IZMAKSAS
Centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes enerģijas ražošanas avota (tehnoloģisko iekārtu un būvju kopums) būvniecības izmaksas, ja: - pēc projekta īstenošanas tiek izmantotas projekta ietvaros uzstādīto bezemisiju vai atjaunīgās enerģijas siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbināšanai; - tiek nodrošināts primārās kopējās enerģijas ietaupījums.	• katlumājas izveidošanai nepieciešamās būvniecības izmaksas kopā ar jaunu bezemisiju vai atjaunīgās enerģijas siltumenerģijas, aukstumenerģijas ražošanas iekārtu un iekārtu darbības nodrošināšanai nepieciešamā programmnodrošinājuma iegādi, uzstādīšanu, montāžu un iestatīšanu; • jaunās katlumājas savienošana ar esošo siltumtrasi - saražotās siltumenerģijas pārvadei no centralizētās siltumapgādes ražošanas avota līdz centralizētam siltumenerģijas pārvades tīklam, tad šādas izmaksas ir attiecināmas, proti, inženiertīkla pievads uzskatāms kā siltumavota tehnoloģisko iekārtu un būvju kopuma sastāvdaļa; • materiālu iegādes izmaksas, kas tieši nodrošina centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas avota darbību; • projekta iesniedzēja īpašumā, turējumā vai koncesijā esošo tehnoloģisko iekārtu demontāžas izmaksas; • lokālās siltumapgādes aizstāšana ar centralizēto siltumapgādi, izbūvējot jaunu siltumenerģijas ražošanas iekārtu un siltumenerģijas pārvades un sadales sistēmas posmu, nodrošinot iespēju pieslēgties centralizētajai siltumapgādei; • siltumenerģijas vai aukstumenerģijas apjoma uzskaites sistēmas izbūves izmaksas; • būvlaukuma ierīkošana un uzturēšana (saskaņā ar LBN 501-17 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība" būvlaukuma ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas iekļaujamas virsizdevmos), atkritumu un būvgružu utilizācija; • būvlaukuma teritorijas sakārtošanas (teritorijas sakopšanas darbi, atbrīvošana no būvgružiem un tml.) izmaksas pēc būvdarbu pabeigšanas;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • lietotu iekārtu iegāde; • iekārtu iegāde, kas saistītas ar fosilos energoresursus izmantojošas iekārtas uzstādīšanu, nomaiņu pret citu fosilos energoresursus izmantojošu iekārtu; • NAIK (no atkritumiem iegūta kurināmā) sadedzināšanas iekārtas iegādes izmaksas; • ceļu un laukumu būvniecība; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • personāla apmācības; • būvlaukuma apsardze, signalizācija, videonovērošana; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu / mehānismu vai mehānismu izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas, rakšanas un citu atļauju izmaksas.

	• projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa; • izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai.	
Centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas avota (tehnoloģisko iekārtu un būvju kopums) daļējas vai pilnīgas pārbūves izmaksas, ja: - pēc projekta īstenošanas tiek izmantotas projekta ietvaros uzstādīto bezemisiju vai atjaunīgās enerģijas siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbināšanai; - tiek nodrošināts primārās kopējās enerģijas ietaupījums ; - būves, kurās tiek veiktas projektā paredzētās darbības, ir komersanta īpašumā vai komersantam ir ilgtermiņa nomas tiesības vai apbūves tiesības uz nekustamo īpašumu (kas nav īsākas par Sabiedrības aizdevuma atmaksas vai garantijas termiņu)⁴.	• katlumājas pārbūvei nepieciešamās būvniecības izmaksas kopā ar jaunu bezemisiju vai atjaunīgās enerģijas siltumenerģijas, aukstumenerģijas ražošanas iekārtu un iekārtu darbības nodrošināšanai nepieciešamā programmnodrošinājuma iegādi, uzstādīšanu, montāžu un iestatīšanu; • esoša centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas avota pārbūves izmaksas; • projekta iesniedzēja īpašumā, turējumā vai koncesijā esošo tehnoloģisko iekārtu demontāžas izmaksas; • materiālu iegādes izmaksas, kas tieši nodrošina centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas avota darbību; • siltumenerģijas vai aukstumenerģijas apjoma uzskaites sistēmas izbūves izmaksas; • būvlaukuma ierīkošana un uzturēšana (saskaņā ar LBN 501-17 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība" būvlaukuma ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas iekļaujamas virsizdevmos), atkritumu un būvgružu utilizācija;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • lietotu iekārtu iegāde; • centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas avota atjaunošanas izmaksas; • iekārtu iegāde, kas saistītas ar fosilos energoresursus izmantojošas iekārtas uzstādīšanu, nomaiņu pret citu fosilos energoresursus izmantojošu iekārtu; • NAIK (no atkritumiem iegūta kurināmā) sadedzināšanas iekārtas iegādes izmaksas; • ceļu un laukumu būvniecība; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • personāla apmācības;

⁴ Atbalstu piešķir, ja īpašuma tiesības, ilgtermiņa nomas vai apbūves tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā līdz brīdim, kad Sabiedrībā iesniegts pirmais pieprasījums naudas līdzekļu izmaksai.

	• būvlaukuma teritorijas sakārtošanas (teritorijas sakopšanas darbi, atbrīvošana no būvgružiem un tml.) izmaksas pēc būvdarbu pabeigšanas; • projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa; • izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai	• būvlaukuma apsardze, signalizācija, videonovērošana; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu / mehānismu vai mehānismu izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas, rakšanas un citu atļauju izmaksas.
Jaunu bezemisiju vai atjaunīgās centralizētās siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanas iekārtu iegāde un uzstādīšana centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes nodrošināšanai, ja: - tiek nodrošināts primārās kopējās enerģijas ietaupījums; - būves, kurās tiek veiktas projektā paredzētās darbības, ir komersanta īpašumā vai komersantam ir ilgtermiņa nomas tiesības vai apbūves tiesības uz nekustamo īpašumu (kas nav īsākas par Sabiedrības aizdevuma atmaksas vai garantijas termiņu)¹	• jaunu bezemisiju iekārtu vai atjaunīgās centralizētās siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanas iekārtu un iekārtu darbības nodrošināšanai nepieciešamā programmnodrošinājuma iegāde un uzstādīšana; • projekta iesniedzēja īpašumā, turējumā vai koncesijā esošo tehnoloģisko iekārtu demontāžas izmaksas; • materiālu iegādes izmaksas, kas tieši nodrošina centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes ražošanas avota darbību; • siltumenerģijas vai aukstumenerģijas apjoma uzskaites sistēmas izbūves izmaksas; • būvlaukuma ierīkošana un uzturēšana (saskaņā ar LBN 501-17 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība" būvlaukuma ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas iekļaujamas virsizdevmos), atkritumu un būvgružu utilizācija; • būvlaukuma teritorijas sakārtošanas (teritorijas sakopšanas darbi, atbrīvošana no būvgružiem un tml.) izmaksas pēc būvdarbu pabeigšanas;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • lietotu iekārtu iegāde; • iekārtu iegāde, kas saistītas ar fosilos energoresursus izmantojošas iekārtas uzstādīšanu, nomaiņu pret citu fosilos energoresursus izmantojošu iekārtu; • NAIK (no atkritumiem iegūta kurināmā) sadedzināšanas iekārtas iegādes izmaksas; • ceļu un laukumu būvniecība; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • personāla apmācības; • būvlaukuma apsardze, signalizācija, videonovērošana; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu / mehānismu vai mehānismu izmaksās);

	• projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa; • izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai	• autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas, rakšanas un citu atļauju izmaksas.
Iekārtu iegāde un uzstādīšana, kas nepieciešamas sekundāro energoresursu atgūšanai no ražošanas tehnoloģiskajiem procesiem: - tiek nodrošināts primārās kopējās enerģijas ietaupījums - būves, kurās tiek veiktas projektā paredzētās darbības, ir komersanta īpašumā vai komersantam ir ilgtermiņa nomas tiesības vai apbūves tiesības uz nekustamo īpašumu (kas nav īsākas par Sabiedrības aizdevuma atmaksas vai garantijas termiņu)¹ <i>I.I.</i>	• iekārtas energoresursu, kuri rodas jebkura veida tehnoloģiskajos procesos kā blakusprodukts, arī tehnoloģiskajā procesā neizlietotās enerģijas, kas ir derīga tālākai izmantošanai, atgūšanai, piemēram, siltumsūkņi, dūmgāzu kondensatori, rekuperatori, nosūces iekārtas un citi; • iekārtu darbības nodrošināšanai nepieciešamā automātikas sistēmas un programmatūras iegāde, uzstādīšana, tai skaitā atgūtās enerģijas uzskaites sistēma; • projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa; • izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • lietotu iekārtu iegāde; • sistēmu izveidošana, ierīkošana vai pārbūve, kas nenodrošina sekundāro energoresursu atgūšanu; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • personāla apmācības; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu / mehānismu vai mehānismu izmaksās); • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas.

Centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes pārvades un sadales sistēmas pārbūve, būvniecība, t.sk. jaunu pieslēgumu būvniecība un siltummezglu izbūve un uzstādīšana, ja: - tiek nodrošināts primārās kopējās enerģijas ietaupījums; - siltumenerģijas un aukstumenerģijas pārvades un sadales sistēma (infrastruktūra), kurā paredzēts veikt ieguldījumus projekta ietvaros, ir komersanta īpašumā, valdījumā vai turējumā uz laiku, kas nav īsāks par Sabiedrības aizdevuma atmaksas vai garantijas termiņu¹.	• jauna siltumenerģijas pārvades un / vai sadales sistēmas posma būvniecība, tai skaitā tehnoloģisko iekārtu iegāde un uzstādīšana; • esoša siltumenerģijas pārvades un / vai sadales sistēmas posma atjaunošana vai pārbūve, tai skaitā tehnoloģisko iekārtu iegāde un uzstādīšana; • jauna siltumenerģijas pārvades un sadales sistēmas posma būvniecība jaunu klientu (ar jaunu patēriņu) pievienošanai centralizētās siltumapgādes sistēmai, vai ar mērķi individuālo siltumapgādi aizstāt ar centralizēto siltumapgādi (piemēram, privātmājas, kura tiek apsildīta ar individuālo apkures katlu, pieslēgšana centralizētajai siltumapgādes sistēmai); • jauna siltumenerģijas pārvades un sadales posma būvniecība ar mērķi slēgt centralizētajā siltumapgādes sistēmā neefektīvu siltumavotu, un tam pievienotos klientus pieslēgt citam, efektīvākam siltumavotam; • siltummezglu, kas ir komersanta īpašumā vai valdījumā, izbūve un uzstādīšana; • pieslēguma, kas nepieciešams katlumājas funkcionēšanai un savieno katlumāju ar esošo pārvades un sadales sistēmu (siltumtrasēm), izmaksas; • jaunas aukstumapgādes sistēmas izbūve; • esošas aukstumapgādes sistēmas pārbūve; • esošo pārvades un sadales sistēmas posmu demontāža; • būvlaukuma ierīkošana un uzturēšana (saskaņā ar LBN 501-17 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība" būvlaukuma ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas iekļaujamās virsizdevmos), atkritumu un būvgružu utilizācija; • būvlaukuma teritorijas sakārtošanas (teritorijas sakopšanas darbi, atbrīvošana no būvgružiem un tml.) izmaksas pēc būvdarbu pabeigšanas;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • esošai sistēmai paralēlas gāzes piegādes vai siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas izveidošanai vai atjaunošanai; • siltummezglu, kas nav komersanta īpašumā vai valdījumā, t.i., atrodas ēku piederības robežās, izbūve un uzstādīšana; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • personāla apmācības; • būvlaukuma apsardze, signalizācija, videonovērošana; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu / mehānismu vai mehānismu izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas, rakšanas un citu atļauju izmaksas
---	--	---

⁵ Efektivitātes un siltumenerģijas zudumus pirms projekta īstenošanas aprēķina, ņemot vērā abos siltumavotos patērētā kurināmā daudzumu siltumenerģijas ražošanai, bet pēc projekta īstenošanas – energoefektīvajā siltumavotā patērēto kurināmā daudzumu siltumenerģijas ražošanai.

	• projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa; • izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai	
Siltumenerģijas vai aukstumenerģijas akumulācijas iekārtu iegāde un uzstādīšana, ja: - uzglabā projekta ietvaros uzstādītu vai esošu bezemisiju iekārtu vai atjaunīgās siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanas iekārtu saražoto enerģiju; - iekārtas tiek izmantotas projekta ietvaros uzstādīto vai esošo bezemisiju vai atjaunīgos energoresursus izmantojošo siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbības nodrošināšanai; - pēc ieguldījumu veikšanas atrodas savienotā sistēmā ar ražošanas avotu; - būves, kurās tiek veiktas projektā paredzētās darbības, ir komersanta īpašumā vai komersantam ir ilgtermiņa nomas tiesības vai apbūves tiesības uz nekustamo īpašumu (kas nav īsākas par Sabiedrības aizdevuma atmaksas vai garantijas termiņu)¹;	• siltumenerģijas vai aukstumenerģijas akumulēšanas vai uzglabāšanas iekārtu un iekārtu darbības nodrošināšanai nepieciešamā programmnodrošinājuma iegādes, uzstādīšanas, būvniecības, montāžas un iestatīšanas izmaksas; • jaunās siltumenerģijas akumulācijas iekārtas savienošana ar esošo katlu māju, siltumtrasi - uzkrātās enerģijas pārvadei uz centralizētam siltumenerģijas pārvades tīklu, tad šādas izmaksas ir attiecināmas, proti, inženiertīkla pievads uzskatāms kā tehnoloģisko iekārtu un būvju kopuma sastāvdaļa; • projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • lietotu iekārtu iegāde; • iekārtu uzturēšana un ekspluatācija; • personāla apmācības izmaksas; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu vai mehānismu tiešajās izmaksās); • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja nav iekļauts virsizdevmos)

- tiek uzkrāts siltumenerģijas vai aukstumenerģijas apjoms.	• izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai	
Gaisu piesārņojošo vielu emisiju attīrīšanas iekārtu iegāde un uzstādīšana (tikai kompleksi ar kādu citu pasākumu): - būves, kurās tiek veiktas projektā paredzētās darbības, ir komersanta īpašumā vai komersantam ir ilgtermiņa nomas tiesības vai apbūves tiesības uz nekustamo īpašumu (kas nav īsākas par Sabiedrības aizdevuma atmaksas vai garantijas termiņu)¹.	• gaisu piesārņojošo vielu emisiju attīrīšanas iekārtas • funkcionāli saistītās būvniecības izmaksas • pieslēgumu izveide • projektā iekļautu pasākumu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta vadība (ja ir iekļauts virsziedvums); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsziedvums); • virsziedvumi t.sk. darba aizsardzība; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts; • peļņa; • izmaksas, kas nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai.	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • lietotu iekārtu iegāde; • iekārtu uzturēšana un ekspluatācija; • personāla apmācības izmaksas; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu vai mehānismu tiešajās izmaksās); • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • projekta vadība (ja nav iekļauts virsziedvums); • būvdarbu vadīšana (ja nav iekļauts virsziedvums).
Saules enerģiju izmantojošo elektroenerģiju ražojošo tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana: - ja tā tiek izmantotas projekta ietvaros uzstādīto vai esošo bezemisiju siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbināšanai; - ja vismaz 80 % no atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtā saražotās elektroenerģijas tiek izmantoti atbalsta saņēmēja pašpatēriņam siltumenerģijas ražošanas nodrošināšanai. Šo proporciju nosaka gada laikā attiecīgajā sistēmas pieslēgumā vai visos atbalsta saņēmēja objektos kopā, ja atbalsta saņēmējs ir neto norēķinu sistēmas dalībnieks.	• jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu iegāde, uzstādīšana, montāža un iestatīšana, tajā skaitā: - iekārtas elektroenerģijas ražošanai, strāvas pārveidošanai, jaudas optimizācijai u.c. sistēmas sastāvdaļas, pieslēgumi, SCADA (Datu vadības sistēma); - lokālas sadalnes izbūves vai pārbūves darbi (pēc komercuzskaites, patērētāja atbildības robežās); - stiprinājumi, kabeļi, paneļu nesošās konstrukcijas ar/bez balasta montāžas materiāli, automātslēdži, aizsargcaurules u.c; - zemējuma un zibensaizsardzības izbūves vai pārbūves darbi; - nepieciešamā saules elektrostacijas testēšana un enerģijas kvalitātes mērīšana pirms nodošanas ekspluatācijā / pieslēguma atļaujas saņemšanas;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • lietotu iekārtu iegāde; • saules elektrostacijas simulācijas projekta izstrāde; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • zemes iegāde vai noma; • iekārtu apkalpojošā personāla instruktāža; • jumta konstrukciju pārbūves vai pastiprināšanas izmaksas; • žogs, apsardze, videonovērošana, signalizācija; • ceļu, laukumu izbūve; • apzaļumošana, teritorijas labiekārtošana, zemes darbi (ja netiek veikta kabeļu guldīšana zemē) • iekārtu uzturēšana un ekspluatācija; • personāla apmācība; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi;

	- saules elektrostacijas izpilddokumentācijas un izpildmērījumu sagatavošana; - zemējuma un zibensaizsardzības izpilddokumentācijas sagatavošana, elektropretestības mērījumu veikšana; - ar iekārtu uzstādīšanu saistītās izmaksas; - projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmums); - elektroenerģijas uzskaites sistēmas izbūves izmaksas; • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmums); - virsizdevmumi t.sk. darba aizsardzība; - peļņa; • izmaksas, ja tās ir nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai; • projektā iekļautu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts.	• transporta un piegādes izdevumi (ja nav iekļauts būvizstrādājumu vai mehānismu tiešajās izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmums); • būvdarbu vadīšana (ja nav iekļauts virsizdevmums); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmums); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas, jaudas rezervācijas izmaksas; • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • izmaksas, kas nav noteiktas, kā attiecināmās.
Vēja enerģiju izmantojošo elektroenerģiju ražojošo tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana: ja tā tiek izmantotas projekta ietvaros uzstādīto vai esošo bezemisiju siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbināšanai; ja vismaz 80 % no atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtā saražotās elektroenerģijas tiek izmantoti atbalsta saņēmēja pašpatēriņam siltumenerģijas ražošanas nodrošināšanai. Šo proporciju nosaka gada laikā attiecīgajā sistēmas pieslēgumā vai visos atbalsta saņēmēja objektos kopā, ja atbalsta saņēmējs ir neto norēķinu sistēmas dalībnieks.	• jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu iegāde, uzstādīšana, montāža un iestatīšana, tajā skaitā: - iekārtas elektroenerģijas ražošanai, strāvas pārveidošanai, jaudas optimizācijai u.c. sistēmas sastāvdaļas, pieslēgumi, SCADA (Datu vadības sistēma); - stiprinājumi, kabeļi, nesošās konstrukcijas, montāžas materiāli, automātslēdži, aizsargcaurules u.c; - zemējumi un zibensaizsardzība; - nepieciešamā testēšana un enerģijas kvalitātes mērīšana pirms nodošanas ekspluatācijā / pieslēguma atļaujas saņemšanas; - ar iekārtu uzstādīšanu saistītās izmaksas; - elektroenerģijas uzskaites sistēmas izbūves izmaksas; • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmums); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmums); • virsizdevmumi t.sk. darba aizsardzība;	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • vēja elektrostacijas simulācijas projekta izstrāde; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • lietotu iekārtu iegāde; • zemes iegāde vai noma; • iekārtu apkalpojošā personāla instruktāža; • žogs, apsardze, videonovērošana, signalizācija; • ceļu, laukumu izbūve; • apzaļumošana, teritorijas labiekārtošana, zemes darbi (ja netiek veikta kabeļu guldīšana zemē); • iekārtu uzturēšana un ekspluatācija; • personāla apmācības; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi;

	• peļņa; • izmaksas, ja tās ir nepieciešamas energoefektivitātes paaugstināšanai vai sasniegto rezultātu ilgtspējai; • projektā iekļautu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts.	• transporta un piegādes izdevumi (ja nav iekļauts būvizstrādājumu vai mehānismu tiešajās izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja nav iekļauts virsizdevmos); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas, jaudas rezervācijas izmaksas; • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa; • izmaksas, kas nav noteiktas, kā attiecināmās.
Sistēmas pieslēguma ierīkošanas vai pārbūves izmaksas, kas nepieciešamas elektroenerģijas, siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtas pieslēgšanai elektroenerģijas pārdāles vai sadales sistēmai	• sistēmas operatora izdotajos tehniskajos noteikumos/tehniskajās prasībās noteiktie pieslēguma ierīkošanai nepieciešamie darbi, tajā skaitā, ar iekārtu uzstādīšanu saistītās būvniecības izmaksas; • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos); • virsizdevmi t.sk. darba aizsardzība; • peļņa.	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā; • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu vai mehānismu tiešajās izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja nav iekļauts virsizdevmos); • ekspluatācijas un apkopes izmaksas; • projekta uzraudzības izmaksas (izņemot būvuzraudzības izmaksas); • administratīvās izmaksas (ja nav iekļauts virsizdevmos); • apdrošināšanas izmaksas, licences izmaksas, konsultāciju izmaksas.
Saražotās elektroenerģijas akumulēšanas vai uzglabāšanas iekārtu iegāde un uzstādīšana, ja enerģijas akumulēšanas vai uzglabāšanas iekārtas kombinē kopā ar atjaunīgo energoresursu	• enerģijas akumulēšanas vai uzglabāšanas iekārtu iegāde un uzstādīšana, montāža un iestatīšana; • projekta vadība (ja ir iekļauts virsizdevmos); • būvdarbu vadīšana (ja ir iekļauts virsizdevmos);	• pievienotās vērtības nodoklis, ja tas ir atgūstams atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā;

elektroenerģijas tehnoloģiju iegādi un uzstādīšanu, kas nodrošina projekta ietvaros uzstādīto vai esošo bezemisiju siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtu darbināšanu.	• virsizdevisi t.sk. darba aizsardzība; • peļņa; • projektā iekļautu autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas (saskaņā ar autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteikto termiņu); • projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija nav izstrādāta un par to tiek pieprasīts atbalsts.	• projekta īstenošanai nepieciešamās tehniskās dokumentācijas izstrāde, ja iesniedzot atbalsta pieteikumu dokumentācija ir izstrādāta; lietotu iekārtu iegāde; • iekārtu uzturēšana un ekspluatācija; • personāla apmācības izmaksas; • muitas nodokļi un ar to saistītie maksājumi; • transports un piegāde (ja nav iekļauts būvizstrādājumu vai mehānismu tiešajās izmaksās); • projekta vadība (ja nav iekļauts virsizdevisos); • būvdarbu vadīšana (ja nav iekļauts virsizdevisos); • autoruzraudzības un būvuzraudzības izmaksas, kas radušās pēc autoruzraudzības un būvuzraudzības līguma noteiktā termiņa.
---	---	---